

En gotländsk märkeskvinna.

Den 20 juli 1836 föddes i Visby Hilda Lyth. Fadern tillhörde den på Gotland vitt utgrenade Lythska släkten, som anses härstamma från Lyttich i Belgien, där den lär räknat flera bemärkta medlemmar. Från den gotländska släkten har enl. flera krönikörer en hel rad framstående och dugande män på skilda områden utgått. (Med framstående och dugande kvinnor räknade man inte på den tiden).

Men Hilda Lyth, mera känd under namnet Hilda Rosman, avvek en smula från den gängse kvinnotypen på sin tid. Hon var en i allra högsta grad läshungrig och vetgirig ung kvinna och det var inte långt ifrån att hon följt sin goda väns, Betty Petersson, vår första kvinnliga student, exempel och tagit studenten.

Men Hilda Lyth hoppade över studenten och tog doktorn medsamma, skämtade man, när hon gav hand och hjärta åt fil. dr Oskar Rosman, adjunkt vid Visby Gymnasium. I stället för »en lärd i stubb» blev hon en hemmets kvinna och det i detta ords allra vackraste och bästa bemärkelse.

Kvinnornas sociala instinkter slumrade vid denna tid, men Hilda Rosmans klarsynta ögon sågo från hemmets trygga utsiktspost ut över samhället och — dess skavanker. Hon brann av begär att tjäna det samhälle, där hon var satt. Så kom det sig att hon inte kunde se sin nästas börd utan att försöka lätta en smula på den.

Hon blev en av stiftarna för sjukmatsföreningen och dess ordförande. Hon var v. ordförande i Drottning Desiderias arbetskola. Hon var bl. a. också den första kvinnliga skolrådsledamoten på ön, ja, kanske t. o. m. i Sverige.

Hon blev stiftarinna av sällskapet U. D. Denna förening var nog hennes mest älskade skötebarn. Här liksom samlades hennes många och rika intressen i en punkt. Sällskapets uppgift är, som bekant, att bringa gamla trotjänarinnor en liten hjälp på deras ålders dag, men att få medel härtill var det som Hilda Rosmans skapande fantasi visade vägen.

Med sin enda dotters och fyra söners hjälp och livligt understödd av maken och släkten i övrigt jämte familjens många vänner var sällskapet snart i full fart för sin verksamhet.

Allt ved Hilda Rosman kom sin hand vid besjälades av hennes idealitet. Så ock den nya föreningen. Dess mål och medel voro ideella. Medlemmarna entusiasmerades mer och mer för arbetet inom föreningen, som snart blev ett levande inslag i det dåtida Visbys ganaka sterila umgänges- och nöjesliv.

Uppskattade teaterföreställningar och ruffester m. m. kännetecknade utåt den nya föreningens livaktighet, inom föreningen hade dess medlemmar, de flesta unga, tillfälle att för en mycket ringa penning komma tillsammans och idka ett glatt och otvunget sällskapaliv.

1901 avflyttade doktorinnan Rosman till Stockholm. Hennes bilda, försyna personlighet lämnade ett stort tomrum efter sig i födelsestaden. Hit återbördades hennes stoft år 1928, då hon vigdes till grifternas bredvid den redan 1888 avlidna maken i familjegraven, där sedan ett par år även dottern Maria vilar.

För att begå minnet av en älskad och vördad moders 100-årsdag hava hennes fyra söner: Sven, Nils, Holger och Arvid kommit hit från sina respektive hemorter, Kalmar, Malmö, Stockholm och London.

Bewe.